

RADA GMINY
Zbrosławice

Plan Odnowy Miejscowości Czekanów na lata 2010-2016

Czekanów, maj 2010r. Plan Odnowy Miejscowości Czekanów został opracowany na potrzeby pozyskania środków z funduszy zewnętrznych – z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – działanie 3.3 – Odnowa i Rozwój Wsi. Plan Odnowy obejmuje lata 2010-2016 oraz następujące zagadnienia:

I. Charakterystyka Sołectwa Czekanów

Położenie miejscowości

Zarys historyczny

Przynależność administracyjna

Powierzchnia

Ludność

Oświata

Służba zdrowia

Bezpieczeństwo publiczne

II. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Kanalizacja

Utylizacja odpadów

Energetyka

Telekomunikacja

Komunikacja

III. Sfera gospodarcza

Rolnictwo

Leśnictwo

Środowisko

Turystyka

IV. Inwentaryzacja zasobów

V. Słabe i mocne strony sołectwa Czekanów

VI. Plan Odnowy Miejscowości Czekanów

I. Charakterystyka Sołectwa Czekanów

Położenie, powierzchnia i przynależność administracyjna miejscowości

Czekanów jest jednym z 21 sołectw gminy Zbrostawice, jednej z największych gmin w Polsce. Miejscowość położona jest w powiecie tarnogórskim województwa śląskiego. Miejscowość oddalona jest od sąsiadujących z nią miast: Tarnowskich Gór o 10 km, od Gliwic o 4 km a od Zabrze 3 km. Powierzchnia Czekanowa wynosi 3,62 km²

Zarys historyczny

Czekanów założono w XIII wieku przez Kasztelanę Toszecką. Tereny na których znajduje się miejscowość były zalesione, przez które prowadził szlak handlowy z Krakowa do Wiednia, szlakiem tym również podróżował król Jan III Sobieski. W 1766r. Czekanów stał się własnością rodziny von Raczek.

Ludność

Czekanów zamieszkiwany jest przez 981 osób w tym 283 kobiety i 317 mężczyzn

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności sołectwa Czekanów

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców
0-2	28
3-6	23
7-12	41
13-15	21
16-17	25
18-64 mężczyźni	317
18-59 kobiety	283
Razem	600
65 i więcej - mężczyźni	78
60 i więcej - kobiety	137
Razem	215

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC w Zbrostawicach

Tabela 2. Liczba urodzeń wg roczników w latach 2002-2008

rocznik	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
liczba dzieci	3	4	9	8	2	12	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC w Zbrostawicach

Oświata

W 1741 roku król pruski Fryderyk II wprowadził ustawę szkolną, która miała uporządkować działanie szkół. Początkowo całkowity koszt utrzymania spoczywał na właścicielu majątku, jednak po zniesieniu pańszczyzny koszt jej utrzymania przypadł w 1/3 na parafię a w 2/3 na właściciela majątku. 23 wrzesnia 1763 roku wprowadzono Generalny Regulamin Szkół Ludowych, który mówił o obowiązku nauki szkolnej dzieci w wieku od 5 do 13-14 lat. Wzywał właścicieli majątków do umożliwienia dzieciom wiejskim nauki i przewidywał sankcje na zaniechanie obowiązku szkolnego. Jednak ze względu na brak kadry, finansów oraz warunków technicznych regulamin nie został wprowadzony w życie. Do 1801r. uczęszczanie dzieci do szkoły było dobrowolne. W Czekanowie nie było szkoły więc dzieci uczęszczały do szkoły zlokalizowanej w miejscowości sąsiedniej Szalszy. Początkowo lekcje odbywały się w budynku nienadającym się do przeprowadzania zajęć co wpłynęło w 1856 roku na decyzję lokalnego właściciela ziemskiego von Groenlinga o ufundowaniu parceli pod budowę nowej szkoły. Kiedy dzieci w Czekanowie było coraz więcej władze czyniły starania o budowę nowej własnej szkoły, właściciel Czekanowa Carl von Raczeck przychylił się do tego pomysłu i 23 wrzesnia 1873r. przekazał na rzecz gminy parcelę pod budowę szkoły. 22 marca 1875 roku w Opolu został zatwierdzony projekt nowej szkoły. Budynek był wpisany w prostokąt o wymiarach 18m x 10m, dwuczęściowy. W pierwszej części było na parterze mieszkanie dla nauczyciela - dwie izby, kuchnia, spiżarnia i komora, na poddaszu znajdował się skromny pokój z komórką dla woźnego. Druga część piętrowa, korytarz z klatką schodową - na parterze i piętrze klasy z wymiarach 9,4m x 5,4m mieszczące 80 uczniów oraz poddasze. Dach dwuspadowy, kryty dachówką. Realizacja przedsięwzięcia trwała 9lat i 1 kwietnia 1884 roku dzieci rozpoczęły naukę w nowej szkole. Po 35 latach istnienia szkoły ze względu na większą ilość dzieci zdecydowano się na jej rozbudowę. Parterową część całkowicie przebudowano, mieszkanie nauczyciela przystosowano na sale lekcyjne, dobudowano pierwsze piętro a poddasze i dach połączono z pierwszą częścią szkoły tworząc jednolitą bryłę. Do przebudowanej szkoły dzieci zaczęły uczęszczać 22 wrzesnia 1922r. Obok szkoły wybudowano dom mieszkalny dla nauczycieli oraz siedzibę dla Urzędu Stanu Cywilnego. W styczniu 1945 roku budynek został spalony przez sowieckich żołnierzy. Po wojnie zdecydowano o budowie nowej szkoły a zajęcia lekcyjne w tym czasie odbywały się w zamku byłego właściciela Czekanowa. Część fundamentów starej szkoły zachowano a bryła szkoły budowana była na planie litery „U”. Naukę w nowej szkole rozpoczęto w 1950 roku a jej wygląd zewnętrzny jest niezmienny do chwili obecnej.

3. Służba Zdrowia

W Czekanów nie ma Ośrodka Zdrowia, mieszkańcy korzystają z Poradnia „Fal-Med” zlokalizowanej w Ziemięcicach (odległość 5km), która świadczy usługi medyczne w ramach umowy z N. F. Z i zatrudnia 3 lekarzy rodzinnych. Punkt apteczny znajduje się w Ziemięcicach obok poradni jak również w pobliskich Żernikach - dzielnica Gliwic.

4. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy znajduje się posterunek policji w miejscowości Kamieniec, w którym zatrudnionych jest 12 policjantów, do dyspozycji funkcjonariuszy są dwa samochody policyjne jak również dwa skutery. Czekanów oddalony jest od Kamieńca o 8 km.

II. Infrastruktura techniczna

1. Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy wsi Czekanów korzystają z sieci wodociągowej. Sołectwo zaopatrywane jest w wodę z magistrali wodnej Górnosląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągowego

2. Kanalizacja

W Czekanowie skanalizowane jest osiedle znajdujące przy zamku. Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni zlokalizowanej w Zabrze - Mikulczycach. Mieszkańcy korzystają również z przydomowych szamb, nieczystości wywożone są przez specjalistyczne firmy z terenu gminy jak również z sąsiednich gmin. Urząd Gminy Zbrostawice po otrzymaniu środków unijnych na skanalizowanie całego sołectwa, rozpoczyna inwestycję 3 letnią w 2010 roku.

3. Utylizacja odpadów

Gmina Zbrostawice nie posiada własnych wysypisk śmieci. Odpady wywożone są na podstawie umów przez wyspecjalizowane podmioty do gminy Pyskowice na nowoczesne składowisko jak również Tarnowskich Gór. Zbiórka odpadów w Gminie Zbrostawice odbywa się selektywnie. Mieszkańcy wydzielają: tworzywa sztuczne, metale, szkło, papier. Zakup worków i wywóz w/w odpadów finansowane są z budżetu gminy. Odpady pochodzące ze zbiórki są przekazywane firmom prowadzącym odzysk surowców wtórnych. Polityka w zakresie gospodarki odpadami jest zgodna z przyjętą polityką krajową. Na terenie sołectwa prowadzona jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych, po wcześniejszym zgłoszeniu sołtysowi poprzez zainteresowanych. Na terenie gminy prowadzona jest również zbiórka sprzętu elektronicznego, elektrycznego oraz zużytych leków i baterii. Odbiór nieczystości płynnych następuje na podstawie umów zawartych z firmami posiadającymi zezwolenie Wójta Gminy.

4. Energetyka

Energia elektryczna dostarczana jest przez zakład Energetyczny Vattenfall Distribution Poland S. A., na podstawie umów podpisanych z odbiorcami, liniami elektroenergetycznymi napowietrznymi.

Telekomunikacja

5. Telekomunikacja

Na terenie Czekanowa mieszkańcy korzystają z usług TP S. A., mają również możliwość korzystania z internetu bezprzewodowego firmy Wieszowa NET

6. Komunikacja

Komunikacja z sołectwem Czekanów jest dobrze rozwinięta, na terenie wsi kursują 4 linie autobusowe łączące Gliwice z Tarnowskimi Górami jak również z Bytomiem i Zabrzem. Przez środek miejscowości przebiega droga krajowa DK 78. W zachodniej części sołectwa trwa budowa autostrady A1, która ma się zakończyć w 2011r. Wieś znajduje się również blisko autostrady A4, oddalona jest od niej o 10 km. Do dróg gminnych należą ulice: Sadowa, Stawowa, Szkolna, Kolejowa, Leśna, Zielona, 3-go Maja.

We wschodniej części sołectwa na granicy z miastem Zabrze przebiega linia kolejowa relacji Zabrze - Tworóg)- obecnie zlikwidowana – pozostały po linii pas (nasypy, wiadukty) nadaje się do adaptacji na inne funkcje uzupełniające układ komunikacyjny gminy np. na trasy rowerowe.

Aktualnie czynny jest jeszcze jeden z trzech torów kolejowych, którym transportowany jest piasek z piaskowni w Kotlewni do Zabrza.

Mapka nr 1. Przebieg linii kolejowej zaadaptowanej pod trasę rowerową

III. Sfera gospodarcza

Rolnictwo

Na terenie gminy zróżnicowane są typy gleb, od których zależy rozwój rolnictwa. Zależność typów gleb od litologii podłoża jest szczególnie widoczna na obszarach wysoczyznowych. Na tych terenach na wychodniach utworów triasowych wykształciły się rędziny brunatne (Rb), charakterystyczne dla podłoża węglowego (wapienie, margle, dolomity). Występują one wyspowo w Zbrosławicach, Ptakowicach, Wilkowicach i Kamieńcu. Zasięg ich występowania jest znacznie mniejszy niż zasięg występowania skał węglanowych. Na zboczach wzgórz, wzdłuż dolin, w miejscach, gdzie utwory węglanowe zalegają pod cienką pokrywą utworów czwartorzędowych wykształciły się gleby brunatne właściwe (B). Natomiast na utworach gliniastych i przy głębszym zaleganiu utworów węglanowych wykształciły się gleby brunatne wyługowane (Bw). Zawarte powierzchnie tych gleb występują wzdłuż doliny Dramy i jej dopływów, natomiast wyspowo występują one na wysoczyznach. Charakterystyczne jest także występowanie odmian deluwialnych tego typu

obszarze Gminy Zbrosławice zajmują czarne ziemie zdegradowane(Dz). Wykształciły się one w miejscach obniżeń z płytkim poziomem wód gruntowych i pod lasami na utworach piaszczysto- gliniastych. Gleby te pierwotnie wykształciły się pod lasami, co spowodowało ich zakwaszenie i wyługowanie węglanów. Na obszarze Gminy występują one zwartymi płatami pod użytkami zielonymi, w miejscach o podwyższonym zawilgoceniu oraz w obrębie wilgotnych den dolinnych. Stąd ich rozmieszczenie nawiązuje do układu dolin.

Nieznaczny udział na terenie Gminy mają gleby pochodzenia organicznego:

mułowotorfowe(Emt) i torfy niskie(Tn). Gleby mułowo-torfowe występują sporadycznie, znacznie częściej pojawiają się torfy niskie. Występują one w dnach dolin i obniżeń z bardzo zaleganiem wód gruntowych. Płytkie zaleganie wód często związane jest z nieprzepuszczalnością podłoża lub wolnym przepływem wody. Większe powierzchnie torfowych występują w Karchowicach (dolina DRAMY I POTOKU Świątoszowickiego) oraz w dolinie Dramy na wschód od Zbrosławic.

Na przedstawionych typach gleb wyróżniono następujące kompleksy ich rolniczej przydatności

(Langhamer, 1990):

- 1)2. pszeny dobry -1588 ha -18,8% gruntów rolnych;
- 2)3. pszeny wadliwy - 306ha - 3,6% gruntów rolnych;
- 3)4. żytni bardzo dobry - 594ha - 7,0% gruntów rolnych;
- 4)5. żytni dobry -4626 ha -54,6% gruntów rolnych;
- 5)6.żytni słaby - 750 ha - 8,9% gruntów rolnych;
- 6)7.żytni bardzo dobry - 32 ha - 0,4% gruntów rolnych;
- 7)8.zbożowo-pastewny mocny - 445ha - 5,3% gruntów rolnych;
- 8)9.zbożowo-pastewny słaby - 120ha - 1,4 % gruntów rolnych;

Grunty orne razem -8461ha -56,9% pow. Gminy

9)2z- średnie -1683ha -84,4% użytków ziel;

10)3z-słabe i bardzo słabe - 300ha -15,1% użytków ziel;

Użytki zielone razem -1993ha -13,4% pow. Gminy

70,3% powierzchni gminy Zbrosławice stanowią użytki rolne, pozostała część zajęta jest głównie przez las (2939 ha, 19,8%), tereny pod wodami (92 ha, 0,6%), nieużytki (232 ha, 1,6%) i tereny pozostałe (1154 ha, 7,8%).

Produkcja rolna głównie opiera się na produkcji zbóż, rzepaku,ziemniaków

Leśnictwo

Lasy na terenie gminy podlegają Nadleśnictwu Brynek. Główne gatunki lasotwórcze Stanwią

drzewostany sosny 75%, brzozy 11%, dębu 6%, olchy 3%, modrzewia 2%, świerka 2%, buka 2%, pozostałe 1%. Na terenie Nadleśnictwa bytują sarny, zające, lisy, dziki. Z ptaków zaobserwować można: przepiórki, kuropatwy, bażanty, dzikie kaczki, łabędzie, czaple, bociany, dzięcioły, kruki, kosy, szczygły, zięby, kukułki, sowy.

Turystyka

Ze względu na bliskie sąsiedztwo aglomeracji Gliwic, Tamowskich Gór, Zabrze i Bytomia oraz dogodne połączenie komunikacyjne, trasy rowerowe sprawiają, że często spotykamy tu turystów z bliska i daleka.

IV. Inwentaryzacja zasobów:

Kapliczka ku czci św. Floriana - znajduje się w środku wsi przy ulicy Szkolnej. Wybudowana na zlecenie byłego właściciela Czekanowa von Raczka, ma ona kształt niskiego murowanego słupa z wnęką, z boku dwa otwory okienne a z frontu okno półkoliste, dach dwuspadowy kryty dachówką. Na kaplicy znajduje się odrestaurowany pomnik ofiar I i II wojny światowej

Kościół pw. św. Floriana - wybudowany został w latach 1982 - 1991, kamień węgielny pod budowę kościoła został poświęcony przez Papieża Jana Pawła II podczas pielgrzymki 21 czerwca 1983 roku na Górze Św. Anny. W dociele znajdują się 3 dzwony, dzwon św. Floriana o wadze 420kg, dzwon św. Jadwiga ważący 160kg oraz dzwon św. Piotra i Pawła o wadze 80kg.

Krzyż przydrożny z 1876r. - zwany „czerwonym krzyżem”, znajduje się na granicy Czekanowa ze Świętoszowicami przy polnej drodze prowadzącej do Ziemięcic. Jest on wykonany z mayweed drewnianej belki o wysokości ponad 4 metrów.

Krzyż z 1892r. - znajduje się przy ulicy Szkolnej, ufundowany został przez rodzinę Franza i Marianny Kytzia.

Krzyż z 1859r. - najstarszy krzyż w Czekanowie, legenda mówi, że został ufundowany przez potomków żołnierza napoleońskiego - La Moda, który ciężko ranny znalazł schronienie i opiekę

Remiza strażacka - wybudowana od podstaw w 1974r., budynek służy społeczności Czekanowa, W remizie znajduje się duża sala z zapleczem gospodarczym przystosowana do urządzania uroczystości okolicznościowych.

Sikawka konna - wóz strażacki z 1919r., po wykonaniu generalnego remontu w 2008r znajduje się obok remizy strażackiej.

Oryginalne kamienne słupki hektometrowe - słupek kolei żelaznej z 1902r. znajduje się przy ulicy Szkolnej.

Szkoła Podstawowa - wybudowana w latach 1950 - 1954, zlokalizowana jest przy ulicy Szkolnej. Na terenie szkoły w 2009r. wybudowano nowoczesne wielofunkcyjne boisko sportowe z trawą syntetyczną.

Zamek późnorenesansowy z 1878 roku przebudowany w 1964r. na blok mieszkalny - zamek wybudowany został przez Karola III von Raczeck, właściciela Czekanowa, w którym nigdy nie zamieszkał. Ostatnim właścicielem i zarazem mieszkańcem Czekanowa był Hans Bolko von Raczeck.

Działające organizacje:

- Ochotnicza Straż Pożarna,

V. Słabe i mocne strony sołectwa Czekanów

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabytki dziedzictwa kulturowego 2. Duży potencjał ludzki 3. Dobrze rozwinięta sieć komunikacji 4. Wielofunkcyjne boisko sportowe jako miejsce rozgrywek sportowych i festynów o charakterze kulturalnym 5. Aktywnie działające organizacje pozarządowe 6. Walory przyrodnicze i krajobrazowe wpływające pozytywnie na wizerunek wsi 7. Dogodne połączenia komunikacyjne z najbliższymi miastami 8. Bardzo bliskie sąsiedztwo autostrady A1 jak również A4 9. Wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców – segregacja śmieci na poziomie gospodarstw domowych 10. Atrakcyjne tereny pod zabudowę mieszkaniową 11. Sala okolicznościowa umożliwiającej organizację spotkań mieszkańców siesta zlokalizowana w OSP 	<p>Niezadawalający stan nawierzchni drogowych</p> <p>Brak sieci kanalizacji</p> <p>Niedostatecznie rozwinięta działalność agroturystyczna</p> <p>Brak bazy noclegowej i gastronomicznej do obsługi zorganizowanej grupy</p> <p>Brak miejsca zabaw dla dzieci</p> <p>Migracja młodych, wykształconych ludzi w celach zarobkowych</p> <p>Zły stan chodników wzdłuż gminnego pasa drogowego lub ich brak</p> <p>Zły stan techniczny budynku pałacu oraz park wymagający uporządkowania i dalszego zagospodarowania</p> <p>Sprzeczność interesów różnych grup społecznych przy podejmowaniu kluczowych decyzji</p>
<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Poprawa stanu nawierzchni dróg; 13. Możliwość pozyskiwania środków unijnych na 14. realizację zadań podnoszących jakość życia na wsi; 	<p>Zagrożenia</p> <p>Migracja zarobkowa mieszkańców</p> <p>Niska dochodowość z pracy zw rolnictwie</p>

- 15. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych;
- 16. Wzrost środków finansowych na cele kulturalne
- 17. i rekreacyjne;
- 18. Wzrost dochodów ludności

VI. Plan Odnowy miejscowości Czekanów

Zadania przewidziane do realizacji w sołectwie Czekanów w latach 2010-2017

Nazwa zadania	Cel	Harmonogram realizacji	Przeznaczenie	Wartość zadania i źródła finansowania
Budowa kortu tenisowego	Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców sołectwa Czekanów	2011	Stworzenie zaplecza umożliwiającego rozwój kultury fizycznej i sportu	150 000 pln Program Odnowy Wsi Województwa Śląskiego
<i>Budowa malej architektury - plac zabaw</i>	Zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców sołectwa	2011	Stworzenie miejsca zabaw i rekreacji dla najmłodszych mieszkańców sołectwa	40 000 pln PROW
<i>Uporządkowanie i urządzenie terenów zielonych wokół budynku OSP</i>	Zagospodarowanie wolnej przestrzeni wokół budynku OSP poprawa estetyki miejscowości	2012-2013	Modernizacja centrum wsi jako miejsca spotkań i wspólnego biesiadowania mieszkańców	60 000 pln PROW

<p>Remont obiektu sportowego w Czekanowie przy ul. Zielonej</p>	<p>Propagowanie zdrowego stylu życia, głównie wśród najmłodszych mieszkańców sołectwa, wzrost atrakcyjności miejscowości</p>	<p>2013- 2015</p>	<p>Stworzenie zaplecza umożliwiającego rozwój kultury fizycznej, sportu oraz miejsca spotkań i integracji mieszkańców</p>	<p>150 000 pln PROW</p>
<p>Modernizacja dróg gminnych</p>	<p>Zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców sołectwa</p>	<p>2010- 2017</p>	<p>Stworzenie dogodnego dojazdu do posesji, poprawa infrastruktury</p>	<p>500 000 pln Budżet, środki własne</p>

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Andrzej Dramski